

γευτικωτέρων περιπάτων ὄσους ποτὲ ἕκαμα. Φαντάσθητι — (πάλιν φαντάσθητι) τὸ ἀντικρὺ τοῦ Πόρου βουνόν, ἀλλ' ὅλως ἀπότομον, ὡς νὰ τὸ ἐσπρωξε Τιτάν τις διὰ τοῦ ὄμου του, ὅπως τὸ στήση ὀρθότερον καὶ πλέον κάθετον ἐπὶ τῆς θαλάσσης. Φαντάσθητι δὲ τὸ βουνόν, ἢ μᾶλλον τὸν κρημνὸν τοῦτον, ἐπὶ πέντε ἢ ἕξι μίλιας μέχρι τοῦ Glenthorpe ἐκτεινόμενον, καὶ ἀντὶ ἐλαιώνων καὶ λεμονιώνων κάλυψέ τον ποῦ μὲν με δάση ἀγρίων δένδρων, ποῦ δὲ με χλόην, ἐφ' ἧς βόσκουσι πρόβατα, καὶ με πτέριν τὴν ὁποίαν διασχίζει ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν κατὰ τρομὸς τις λαγῶς. Φαντάσθητι καὶ τὰς διαφόρους ἐσοχὰς καὶ ἐξοχὰς τοῦ βουνοῦ τούτου, καὶ τοὺς φάραγγάς του, ἕκαστον μὲ τὸν καταρράκτην του, καὶ εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, ἄνευ αἰγιαλοῦ τὴν θάλασσαν, τὴν ὁποίαν βλέπεις ὑποκάτω σου κατακάθετον σχεδὸν, ἀπὸ ὕψους 4000 περίπου ποδῶν· καθότι εἰς τοσοῦτον ὕψος εἶναι χαρκαγμένα ἢ ἀτραπὸς, εἰς τὰ ἀπόκρημνα πλευρὰ τοῦ βουνοῦ. Φαντάσθητι δὲ καὶ τὴν ἀτμοσφαιρὰν διχυρῆ καὶ ὠραίαν, ὡς ἦτο σήμερον, καὶ τὴν θάλασσαν γληνιαίαν καὶ κυανὴν, καὶ ἐρημίζαν ἄκραν καθ' ὅλον τὸ διάστημα, καὶ ὕστερον ἀπὸ ταῦτα πάντα εἶπέ μοι ἂν δὲν ἔχω δικαίον νὰ εἶμαι εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν σημερινὴν ἡμέραν μου. Ἀλλ' ἐπίτρεψόν μοι νὰ μὴ τὴν μακρύνω περισσότερο καὶ νὰ σοὶ εὐχηθῶ τὴν καλὴν νύκτα.

(Ἐπεται συνέχεια.)

ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ ΘΕΙΡΣΙΟΥ

ἐπιγράμματα ἑλληνικὰ τρία.

Κύριοι Συντάκται τῆς Παρδώρας.

Ἐπειδὴ κατ' αὐτὰς ἐτελέσθη ἐν τῇ πόλει ἡμῶν ἡ ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων τοῦ ἀγωνιστοῦ Ὀδυσσεῶς Ἀνδρούτσου, ἔλαβα ἐκ τούτου ἀφορμὴν νὰ ἐνθυμηθῶ, ὅτι ἐν τῷ ἐν Μονάχῳ τῆς Βαυαρίας κοιμητηρίῳ κεῖται πρὸ ἐτῶν τεθαμμένος ὁ μόνος υἱὸς τοῦ ἀνδρὸς ἐκείνου, καὶ ὅτι τὸ ἐπὶ τοῦ ἀξιολόγου μαρμαρίνου τάφου τοῦ ἐπιγράμμα, ποιηθὲν ὑπὸ τοῦ τοῖς Ἑλλήσι γνωστοτάτου Θεϊρσίου, τοῦ καὶ ἐμοῦ διδασκάλου, διατηρῶ ἀντιγεγραμμένον ἐν τοῖς δελταρίοις μου, ὁμοῦ μετ' ἄλλων δύο ὁμοίων, συνθεμάτων τοῦ αὐτοῦ ἀνδρὸς, ἐγγεγλυμμένων ἐπὶ τάφων δύο ἄλλων Ἑλλήνων, κηδευθέντων πάνυ ἀγαπητικῶς ὑπὸ τῶν ἀλλογενῶν. Τὰ τρία ταῦτα ἐπιγράμματα ἔκρινα ὄχι ἄτοπον νὰ σὰς τὰ σταίλω πρὸς δημοσίευσιν. Ἔχουσι δὲ ὡς ἑξῆς.

Α'.

Ἐνθάδε κεῖται Λεωνίδας, ἔκγονος Ἀνδρούτσου,

υἱὸς Ὀδυσσεῶς, πρὸ τῆς ἤθης ἀποθανὼν ἐν Μονάχῳ τῇ ΠΠ Δεκεμβρίου Χ[Η]ΗΗΗΔΔΔΠΙ. Τὸν τάφον αὐτοῦ ἀνέστησε παλαιὸς τις φιλέλλην Λοδοῖκος ὁ τῆς Βαυαρίας βασιλεὺς.

Εἰμὶ θάλας πολυπενθὲς ὑπ' ἀνδρῶν βλαστὴν ἀρίστων,
Οἵτινες ἀντ' ἀρετῆς ἔργ' ὀδυνηρὰ πάθον·
Τὸν γὰρ πάμπαν ἐλαῖν νηλεῶς ἐφόνευσ' ὁ τύραννος,
Οὐ βία, ἀλλὰ δόλω, φάρμακα λυγρὰ διδοῦς·
Τὸν δ' αὖ γεννητῆρα, τὸν ἐν πολέμοις ἀδάμαστον
Ἐχθροδαπῆι πύργου κρήμνισαν ἐκ μεγάλου·
Μήτηρ δ' ἡ Παρνασσὸς ἐνὶ σπῆσει μ' ἔτικτεν,
Ἐνθάδε δωδεκάτῃ κλαῖσεν ἀποφθίμενον.

Β'.

Ἐνθάδε κεῖται Ἡλίας Μαυρομιχάλης ὁ Σπαρτιάτης, ἱππότης τῆς Βασιλικῆς τάξεως τοῦ Σωτήρος, ταγματάρχης καὶ ὑπασιπιστῆς τῆς Α. Μ. Ὄθωνος, βασιλέως τῆς Ἑλλάδος, βιώσας ἔτη ΔΔΔΠΙ, τελευταίως ὑπὸ χολέρας ἐν Μονάχῳ τῆς Βαυαρίας τῇ ΠΠ Νοεμβρίου, ἔτει Χ[Η]ΗΗΗΔΔΔΠΙ. Τὸ μνημὲν ἀνέστησεν Λοδοῖκος ὁ τῆς Βαυαρίας βασιλεὺς.

Οὔρεα τὰ Σπάρτας προλιπῶν τριφυλάτου ἀνακτος
Ψυχὰν πιστὰ φρονέων καὶ κλέος εἰρυσάμην,
Ἀνδρῶν ἡρώων κρατερὸν γένος ὦν θάμ' ἐν ἔπλοις
Ἀρχὸς ἔδαν πολέμων ἔργ' αἰθῆλα θαεῖς·
Ἄλλ' οὐ μ' ἐξετάωσθε μένος καὶ ἀθέσφατος ἀλιά
Τῆλε πύτρας νοῦση λυγρῆ ἀπολλύμενον.
ὦ πατρίς, ὦ βασιλεῦ, ὦ ἀνήλικα τέκνα καὶ οἶκος
Χαίρει· ὀδύρεσθαι δ' οὐ πάτριον γενεῆ.

Γ'.

Τὸ δ' ἀκόλουθον εἶν' ἐπιγεγραμμένον εἰς τὸ παρὰ τὴν λίμνην Τέγγερνσέε (1 1/2 ὥρας πρὸς νότον τοῦ Μονάχου) ἀναστηθὲν μνημὲν ἑνὸς Ἑλλήνου μαθητοῦ ὑπὸ τῆς μακαρίτιδος βασιλίσσης τῆς Βαυαρίας Καρολίνας ἐν ἔτει 1836.

Λαμπάδα τὴν Φαίθοντος ἐν Ἀτθίδι πρῶτον ἰδόντα
Γαίῃ κἀν κλεινῇ Βαυαρίῃ πόματον
Ἐσθλὸν Ἀριστοφάνην ἐπὶ κλησὶν Χωματικῶν
Μνήστηρα Μουσῶν σῆμα κέκυθε τόδε.
Τῆς ἤθης Ἀίδης οὐ φείσατο φροῦδα βέβηκε
Πάντα λόγοι, μελέται, ἐλπίδες εὐπτερογοί.
Ἄ πολιά μήτηρ διαρπενθῆς! ἢ μάλα λυγρὴν
Υἱὸς ἀποχοιμένου πύσσαι ἀγγελίην.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 24 Φεβρουαρίου 1863.

Σ. Α. Κ.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

Εἰς τὸν Ἀντωνίου Μιλοῦλην ἐπιτύμβιον.

Τοῦ ἐν ἑλληνισταῖς ἅμα τε καὶ φιλέλλησιν ἐπιφανεστάτου σοφοῦ Εἰρηναίου Θεϊρσίου ἀπόκειται ἐν τῇ Δημοσίῳ βιβλιοθήκῃ βιβλιδαρίον τι σχήματος

ὀγδόου, ἐκ φύλλων 74 συγκείμενον, συγγραφὴν αὐτῷ πρὸς ἀναίρεσιν ὧσων περί τε τῆς τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων καταγωγῆς καὶ τῆς ἐσχάτης τοῦ 1821 ἐπαναστάσεως, ἐπι δε καὶ τῆς τοῦ Ὀθωνος βασιλείας, ἐπραδοξολόγησεν ὁ ἐπὶ ἰδιοτροπίᾳ οὐχ ἦντον ἢ ἐπὶ σοφίᾳ γνωριμώτατος Πρώτος πρίγκηψ Πύκλερος Μουσκάου. Ἐπιγέγραπται δὲ τοῦτο: « Φιλέλληνας Ἀπολογία κατὰ τοῦ πρίγκηπος Ἑρμάννου Λ. Γ. Πυκλέρου Μουσκάου, ὑπὸ Εἰρηναίου Θηρσίου. Μονάχῳ 1846 » (Apologie eines Philellenen wider den Fürsten Herrmann L. G. v. Pückler Muskau, von Friedrich Thiersch. München 1846), καὶ προσπνέχθη παρ' αὐτοῦ τῇ βιβλιοθήκῃ, κατὰ τὴν ἐν τῷ προμετωπίδιῳ φύλλῳ ἰδιόχειρον αὐτοῦ σημείωσιν ταύτην: « Der öffentlichen Bibliothek zu Athen vom Verfasser ». Ἐσῶθεν δὲ τοῦ τελευταίου ἐξωφύλλου προστέθεικεν ἰδιογράφως ὁ κλεινὸς ἀνὴρ καὶ ἐπιτύμβιον τι Ἐπίγραμμα, ἠρωελεγεῖω μέτρῳ ποιηθὲν αὐτῷ εἰς τὸν μακαρίτην Ἀντώνιον Μικαύλην, πλοίαρχον γ' τάξεως καὶ ὑπασπιστὴν τοῦ βασιλέως Ὀθωνος· ἕς ἀκολουθήσας τῷ βασιλεῖ εἰς Βαυαρίαν, πρόωρον ἔπεσε θύμα τῆς χολέρας τῇ 25 Ὀκτωβρίου τοῦ 1836, ἐν Μονάχῳ, μετὰ τοῦ συνακολουθοῦντος ἀντισυνταγματάρχου Κατσάκου Μαυρομιχάλη, αὐθιρὸν καὶ τούτου συνεκπνεύσαντος. Ἐχει δὲ ἠδὲ τὸ Ἐπίγραμμα:

Εἰς τὸν Ἀντώνιον Μικαύλην.

Τὸν πολέμου καὶ πόντου ἀεικέλησι θεύλλῃς
 Ἄθροιστον φεδερὰ κατ' ἰδάμασσε νόσος
 Ἄνδρ' ἀρετῆς λαμπρῆσι περιστερθέντα Μικαύλην,
 Πατρός τοῦ μεγάλου σύμμορον εὐτυχίων.
 Οὐ γὰρ σεῦ γ' ἀπάνευθ' Ἀντώνιε κείνος ἄλεθρον
 Ἐχθροῖς οὐδὲ φίλοις καρπὸν ἔβαινε φρενῶν.
 Τοῦνεκα σεῦ μέγα πένθος ἀν' Ἑλλάδα πάσῃ ἐτόχη
 Πατρίδος ἠδὲ τέκνων τηλόθ' ἀπολλυμένου.

Εἰρηναῖος Θηρσίος

I. Σ.

ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΧΕΙΡΩΝΑΚΤΑΣ

Περὶ τοῦ πῶς νὰ γίνωσι εὐτυχεῖς.

Πρόλογος.

Αἱ πρὸς τοὺς χειρώνακτας Συμβουλαὶ ἔπρεπε νὰ ἐκδοθῶσιν ἢ ἐν ἰδιαιτέρῳ βιβλίῳ ὅπως χρησιμεύωσιν εἰς αὐτοὺς ὡς ἐγκόλπιον, ἢ τοῦλάχιστον ἐν εἰδικῷ περιοδικῷ συγγράμματι. Ἀλλὰ δυστυχῶς οὔτε τὸ πρῶτον γίνεται· διότι εἰ καὶ λεγόμεθα φιλομαθεῖς δὲν ἀγαπῶμεν ὁμῶς νὰ διακινῶμεν εἰς βιβλία, οὔτε τὸ δεύτερον ὑπάρχει· διότι καὶ τοὶ ἔχομεν πολλοὺς τοὺς δυναμένους νὰ συντελέσωσιν εἰς τοῦτο,

λησμονοῦμεν ὅτι δὲν θὰ πολιτισθῶμεν ὅπως ἡ Ἄγγλία, ἡ Γαλλία, ἡ Γερμανία, ἐὰν δὲν ἐπιβάλωμεν τὸν περιοδικὸν τύπον καὶ εἰς τὰς ἐνδεετέρας τάξεις τῆς κοινωνίας.

Τούτων οὕτως ἐχόντων ἀναλαμβάνει καὶ ταύτην τὴν ἐντολὴν ἡ Παρδώρα, τὴν ἐντολὴν λέγομεν ἂ ποταθῆ καὶ πρὸς τοὺς χειρώνακτας. Χειρώνακτας δὲ λέγουσα ἐννοεῖ τοὺς ἀποχειροβιώτους, τοὺς παρὰ μὲν τῶν Γάλλων ὀνομαζομένους *ouvriers*, παρὰ δὲ τῶν Ἀγγλῶν *workmen*. Καταλληλοτέρα θὰ ἦτο ἡ λέξις *ἐργάτης*, διότι καὶ ἐμφαντικωτέρα εἶναι καὶ ἦντον ἀρχαϊκῆ· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐξέπεσεν ἡ κυρία αὐτῆς σημασία, ὥστε νὰ ἐννοῶσι δι' αὐτῆς πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος τὸν περὶ τὰς οἰκοδομὰς ἀσχολούμενον, προὔτιμήσαμεν τὴν πρώτην, εὐγενεστέραν ἄλλως τε οὔσαν, διότι καὶ οἱ συγγραφεῖς ὀνομάζονται « χειρώνακτες λόγων ». Ἀλλὰ καὶ τὴν ἐτυμολογίαν ἔχει εὐγενεστέραν, διότι σύγκειται ἐκ τοῦ *χείρ* καὶ *ἀνάσσω*· ὁ δημιουργὸς τῆς λέξεως ταύτης ἠθέλησε ν' ἀποδείξῃ ὅτι ὁ ἐργαζόμενος ἀνάσσει, τοῦτέστιν ὡς ἀπόλυτος βασιλεὺς ὁδηγεῖ τὰς χεῖρας αὐτοῦ, καὶ ὅτι ὡς οἱ βασιλεῖς οὕτω καὶ αὐτὸς εἶναι πλέον τῶν ἄλλων ἀνεξάρτητος.

Αἱ Συμβουλαὶ ἀποτείνονται καὶ ἀμέσως καὶ ἐμμέσως πρὸς τοὺς χειρώνακτας. Ἀμέσως μὲν διότι γράφονται κεφαλακιδῶς καὶ εὐλήπτως ὅπως ἐννοῶνται ὑπ' αὐτῶν· ἐμμέσως δὲ διότι δίδουσιν ἀφορμὴν καθοδηγίας πρὸς τοὺς ἔχοντας ἐπιθυμίαν καὶ δύναμιν νὰ ἐπενεργήσωσι καρποφόρως ἐπ' ἐκείνων. Δὲν συζητοῦμεν δὲ τὸ ὑπάρχον καλὸν ἢ κακόν, οὔτε δεικνύμεν τί ἔπρεπε νὰ γίνῃ· ἀλλ' ὑπ' ὅψιν ἔχοντας τὴν κατάστασιν τῆς ἡμετέρας κοινωνίας ὑποδεικνύομεν τί πρέπει νὰ πράξωσιν οἱ χειρώνακτες ἐντὸς τῶν ὄρων καὶ τῶν νόμων τῆς ἠθικῆς ὅπως κατασταθῶσιν εὐδαίμονες.

Ἀλλὰ τί ἐστὶν εὐδαιμονία; τὴν λέξιν ταύτην ἐρμηνεύει ἕκαστος κατὰ τὰς ἰδίους κλίσεις· ἡμεῖς ὁμῶς δίδομεν αὐτῇ σημασίαν, τὴν ὁποίαν θεωροῦμεν ἀληθεστέραν. Εὐδαιμονία κατ' ἡμᾶς εἶναι ἡ διὰ τῆς ἐργασίας ἀπόκτησις καὶ διὰ τῆς φρονήσεως τήρησις τῶν ἀγαθῶν, ὅσα συντελοῦσιν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν *εὐλόγων* ἡμῶν ἐπιθυμιῶν, κατὰ τὴν κοινωνικὴν τάξιν εἰς ἣν ἐτάχθη ἕκαστος ὑπὸ τῆς θείας προνοίας. Ἴδου ἡ εὐδαιμονία· ὁ ἄλλως πράττων ἢ φρονῶν πηδᾷ ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα, καὶ πηδῶν καταπίπτει εἰς βάρκαθρον.

Πολλοὺς πολλάκις ἠκούσαμεν γογγύζοντας ὅτι μοχθοῦσι, καὶ πολλοὺς βλέπομεν ἀποστρεφομένους τὴν ἐργασίαν καὶ ἐπιζητοῦντας δημοσία ὑπουργήματα, νομίζοντες αὐτὰ ποριστικὰ βίου ἀνέτου καὶ ἐξευγενιστικοῦ. Ἀλλ' οἱ μὲν πρῶτοι λησμονοῦσιν ὅτι ἡ ἐργασία εἶναι νόμος τῆς φύσεως, ἢ μάλ-